

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy évre ... 180 Lei.

Fél évre ... 90 Lei.

Egy negyed évre ... 45 Lei.

Egy hóra ... 15 Lei.

Hirdetések
árszabás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesülé-
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 283

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat

Bulvardul Regela Ferdi-
nand I. (Jósef tőh.-ut) 28

TELEFON-SZÁM: 184

Arad, 1921.

Főszerkesztő
Stauber József.

Péntek, szeptember 16.

A hadikölcsönök.

[Országos mozgalom a beváltásért.]

Szeptember 7-én Sibiuban a város vezető személyiségei párt- és nemzetiségi különbség nélkül értekezletet tartottak, amelyen egyhangulag elhatározták, hogy a volt osztrák-magyar monarchia államai által kibocsátott hadikölcsön beváltása érdekében Erdélyben általános mozgalmat indítanak. A korona beváltása és az új adótörvények, valamint a rendes állami költségvetés megszavazása után megérkezett az idő, melyben a kormány feltétlenül köteles a mostani román állampolgárok által jegyzett és a volt osztrák-magyar monarchia államai által kibocsátott hadikölcsön beváltását minél előbb elrendelni. A kérdés megoldása gazdasági, szociális és politikai okokból egyaránt sürgős és szükséges. A szeptember hó 7-én Sibiuban tartott ülésben erdélyi központi választmány alakult, melynek feladata az erdélyi hadikölcsöntulajdonosok mozgalmát olyképen megindítani, hogy Erdély összes gazdasági központjaiban helyi választmányok alakítsanak és a hadikölcsöntulajdonosok országsszerte nagygyűlést tartsanak. Az erdélyi hadikölcsön-tulajdonosokat felhívják, hogy a mozgalomban minél nagyobb számban vegyenek részt. A központi választmány tagjai a következők lettek: *Lapadatu I. Juon* képviselő, a budapesti felszámolási bizottság elnöke, *Barseanu Andrei* és dr. *Boullie* szenátorok, *Brandsch Rudolf*, *Connert Fritz* és dr. *Róth Hans* Ottó országgyűlési képviselők, *Boiu Anastaziu*, dr. *Krauss Fritz* és *Pop Constantin* bankigazgatók, *Preda János* és dr. *Vozár Ferenc* ügyvédek, valamint dr. *Jickeli Otto* Fritz nagykereskedő és *Lüdecke Ernst* magánzó. A központi választmány elnökévé *Preda János* ügyvédet, másod-elnökévé dr. *Róth Hans* Otto országgyűlési képviselőt és titkáraivá *Pop Constantin* bankigazgatót és dr. *Jickeli Otto* Fritz nagykereskedőt választották.

— Az utlevélkérők vagyona-
adója. A pénzügyigazgatóságon
nyert értesülésünk szerint mind-
azok, akik vagyonaadóhátalékban
vannak, csak úgy kaphatnak ut-
levelet, ha előzőleg biztosítékot
tesznek le.

Czernin a nyugatmagyarországi népszavazásért.

(Angol-jelentés új antant-parancsról.)

BÉCS. Az osztrák nemzetgyűlésen Schober kancellár ismertette az antant jegyzékét, amely a magyar kormányt a békeszerződés végrehajtására kényszeríti. A kancellár ama reményének adott kifejezést, hogy ennek a lépésnek, sikere lesz. Az osztrák kormány legfőbb feladata, hogy a megsértett jogot érvényre juttassa.

LONDON. A Reiter-ügynökség jelenti: A nagyköveti értekezlet ultimátumot intéz Magyarországhoz, azzal a nyomtatékos paranccsal, hogy csapatait vonja vissza Nyugatmagyarországból.

BÉCS. A Neues Wiener Abendblatt szerint bécsi antantkörökben kedvezőbben ítélik meg a nyugatmagyarországi kérdést. Látszik, hogy Castagnetto herceg budapesti olasz követnek a magyar kormány magatartásáról és szándékairól szóló közlései hozzájárultak az új felfogáshoz. Hírlik, hogy holnap Sopronban a tábornoki bizottság és az osztrák kormány képviselői között megindulnak a tárgyalások az új magyar javaslatokról.

BÉCS. Della Toretta olasz külügyminiszter folytatja bécsi tárgyalásait. Az olasz külügyminiszter ma fogadta Ferrario olasz tábornokot; a soproni antant misszió olasz képviselőjét, aki a helyzetről tett jelentést. Együttal előterjesztette a Nyugatmagyarország kiűritésére vonatkozó új tervet, amelyet átnyújtanak a magyar kormánynak, hogy haladéktalanul végrehajtsa a kiűritést.

Nagyatádi Szabó Istvan tisztázta magát

(Bizalom a miniszternek? — Elk a kijárók?)

BUDAPEST. A Kiszgazdapárt intéző-bizottsága ülést tartott, amelyen kimondotta, hogy a párt bizalommal és ragaszkodással viseltetik nagyatádi Szabó István földmivelésügyi miniszterhez, minden közösséget megtagad azokkal a képviselőkkel, akik anyagi haszonért kijárásokat végeztek, követeli, hogy ezeket a képviselőket fosszák meg mandátumuktól és a kiviteli engedélyek körüli visszaélések ügyében indítsanak szigorú vizsgálatot.

A kiszgazdapárt ezután értekezletet tartott, amelyen nagyatádi Szabó István kijelentette, hogy tendenciózus beállítást az, mintha a kiviteli engedélyek miatt lenne drágaság. Az exportot a kormány határozta el s ezzel a valutát akarta javítani. Ő magántitkárára, *Esküdt Lajosra* az engedélyek kiadására ingerenciát nem gyakorolt és az egészről az ügyosztály révén utólag értesült. *Esküdt Lajos* őt félrevezette. A visszaélések az állatkivitelnél történtek. Mindössze 332 marhaszállítási és 177 lószállítási engedélyt adtak ki. *Intervenciók minden politikai párt-
sőt a kormány részéről is történtek.* Régi gyakorlat az, hogy az aktákba bárki betekinthet, de illegitim befolyás nem érvényesült. A vizsgálat meg fogja állapítani,

hogy kiknek voltak a szállítási engedélyek révén anyagi érdekeik. Ezután a listakivitel történetét mondotta el. Egy társaságnak az állam 900—1000 vagon búzát ad kölcsön s ezt a társaság novembertől 1-ig természetben visszaadja. A szerződést a minisztertanács közzétette.

— Két éve, mondotta nagyatádi Szabó, pártommal együtt eleget nyeltem. Nem akarom, hogy válság legyen, de annak nincs értelme, hogy továbbra is részt vegyünk a kormányzásban.

Meskó Zoltán kijelentette, hogy a pártnak nincs kasszája s így oda nem is folyhattak be pénzek. *Rubinek Gyula* szerint a kiszgazdapártot leszorították az őt megillető helyről. Preciziroznia kell újra programját, hogy súlyánál fogva megkapja pozícióját. *Hencz Károly* azt indítványozta, hogy a párt szavazzon bizalmat nagyatádi Szabó Istvánnak és deklarálja azt, hogy a kiszgazda-párt csak bizonyos feltételekkel támogatja a kormányt. *Bottlik József* a párt egysége érdekében szólt fel. A párt az indítványt elfogadta és utasította nagyatádi Szabó Istvánt, kérjen minisztertanácsi engedélyt, hogy a kijáró képviselők névsorát közölhesse. A párt kimondotta, hogy bizalommal és

ragaszkodással viseltetik nagyatádi Szabó iránt és kimondotta, hogy a jövőben csak olyan kormányt támogat, amely a kiszgazda párt programját érvényesíti.

BUDAPEST. A keresztény-párt nyilatkozott a *Magyar Hírlap* munkatársa előtt, hogy passzívítással szemléli a kiszgazdapárt eseményeit. A kiviteli engedélyek körül tapasztalt visszaéléseket a párt nem dagasztja politikai afférré, de követeli az ügyben szereplő politikusok névsorának közlését azzal, hogy ezek a képviselők vonják le konzekvenciáikat.

Gyógyul a szerb király
(Az ügyész halált kér a merényletökre.)

BELGRÁD. Az államügyészség *Draskovics* miniszter gyilkosai elleni vádiratában, névszerint: *Csollakovics, Lopondics* és *Aliagics* tetteseknek kötéltálati halálra való ítéltetését kívánja.

PÁRIS. *Sándor* szerb király hosszús orvosi kezelés után a szanatóriumot elhagyta és üdülésre Versaillesbe utazott.

PÁRIS. *Sándor* szerb király felépülése után Párisból Versaillesbe utazott, ahol a Trianon-palotában szállott meg és már részt is vett egy a Grand-Conanlon rendezett csollakkirándulásban. A következő napon pedig már fogadta a király *Pétain* tábor nagyot.

Az új vasut.

Epen legutóbbi számában foglalkozott az *Aradi Közlöny* azzal, hogy a chisineu-salontai vasútvonal kiépítése a legrövidebb időn belül megkezdődik. Most arról értesülünk, hogy a chisineu-salontai vasut a tervezetések és előmunkálatok hosszú hónapjai után végre a megvalósulás stádiumába jutott: a tegnapi napon a már előbb megérkezett megfelelő számú munkásszemélyzet a kiküldött mérnöki bizottság felügyelete mellett megkezdte a vasútvonal építését. Az új vasútvonal alapítványát értesülésünk szerint az *Intrepndere Generala Technice S. A.* bucurestii építési vállalat készíti, amely salontai irodáját és anyagraktárát a kiküldött műszaki személyzet által most rendeztetni be. A chisineu-salontai vasut építését értesülésünk szerint Chisineunál és Zeréndnél kezdték meg.

Aradon miért nem?*(A korona-bankjegyek pótlévtársa.)*

Az aradea-marei lapok már napok óta közlik, hogy az ottani pénzügyigazgatóság elrendelte az igazolt koronátöbbletek beváltását és utasította a Banca Nationala fiókját, hogy záros határidőn belül váltsa be leire azoknak korona bankjegyeit, akik annak idején rajtuk kívüli eső okokból nem váltották be és azt kellően igazolni tudták. Értesülésünk szerint az aradea-marei pénzügyigazgatóság igen rövid időben állapította meg az utolsó pótlévtársa terminusát. Egyben azt is közölte, hogy ez a legvégső beváltási terminus és a korona-bankjegyek ettől kezdve érvényteleneknek nyilvánítatnak. Aradon is többen voltak, akik nem váltották be összes korona-bankjegyeiket és az okot igazolni tudták úgy, hogy engedélyt kaptak a későbbi becserélésre. Az aradi pénzügyigazgatóság mindaddig érthetetlen okokból nem publikálta ezt a rendeletet. Lehet, hogy mint minden rendelet, ez is késve fog Aradra érkezni. Nekünk azonban kötelességünk felhívni a pénzügyi hatóságok figyelmét erre, mert a végén úgy járunk vele, hogy a lejárt terminus után fogják a közönség tudomására hozni a pótlévtársa cserélését.

Megalakul**az Aradi Lakók Szövetsége.***(Küldöttség dr. Robu János főpolgármesternél.)*

A megalakulandó Aradi Lakók Szövetségének szervező bizottsága a mai napon tisztelt dr. Robu János főpolgármesternél és a szervező bizottság nevében dr. Zeiner Gusztáv ügyvéd kérte a hatóságok jóindulatu támogatását a megindított közérdekű mozgalom számára. Dr. Zeiner ügyvéd arra kérte dr. Robu János főpolgármestert, hogy az új lakástörvény értelmében kreálendő lakás bizottságba a Lakók szövetsége által kijelölt 10 bizottsági tagot hozzájuk javaslatba. Dr. Robu főpolgármester legmesszebbmenő támogatását ígérte meg mert mint lakó, ő is kötelességnek tartja a megalakulandó Szövetséget törvényes céljai elérésében támogatni. A Lakók Szövetsége által kijelölendő 10 tagot javaslatba fogja hozni, amennyiben az alakuló közgyűlés megtartása soká el nem húzódik. Az Aradi Lakók Szövetsége szervező bizottsága értesíti a lakókat, hogy az alakuló közgyűlés 1921. évi szeptember 25-én délután 4 órakor lesz a városháza nagytermében. A Szövetségbe már most is be lehet lépni és aláírási ívek minden főtéri üzletben kaphatók, illetve azok ott írhatók alá. A tagsági díj évi 12 lei, mely egy összegben fizetendő. A tagsági díj csak az alakuló gyűlés megtartása után fizetendő le. A Szövetség ügyvéd tagjai által tagjainak ingyen jogi tanáccsal szolgál. A szervezkedésre vonatkozólag minden kérdésre felvilágosítással szolgál dr. Zeiner Gusztáv ügyvéd

Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 29. I. emelet. Ingyen jogi tanáccsal a belépett tagoknak már is szolgálnak dr. Mannheim Ala-

dár Bul-Carol I. (Erzsébet királyné-körút), dr. Székely Ferenc Bul Regina Maria (Andrássy-tér) és dr. Zeiner Gusztáv ügyvédek.

A zeneadó miatt nincs muzsika.**Küldöttség a városházán. — Dr. Angel közbenjár a pénzügyigazgatónál**

Néhány nap óta esténként csendesek az aradi kávéházak és vendéglők: elnémult a cigány-muzsika, mert az üzlettulajdonosok nem akarják megfizetni a zeneadót. Ma délelőtt dr. Angel István polgármester előtt megjelent az aradi kávéházi zenészek küldöttsége. A vezető, egy barna képi, fekete bajszú fiú szomorúan panaszoalta el a polgármesternek, hogy Aradon a luxusadó életbeléptetése miatt 200 zenészcsalád maradt kenyér nélkül. Elmondotta, hogy a kávéháztulajdonosok nem akarják esténként a 70 lei luxusadót fizetni és az a véleményük, hogy inkább zene nélkül szórakoznak a vendégek. A küldöttség vezetője szónoki képességgel magyarázta a kétszáz család tragikus helyzetét.

— De nemcsak mi miattunk kérjük a polgármester urat, mondta a szónok, hogy segítsen rajtunk, hanem a kávéházi törzsvendégek érdekében is, akik még a feketéjüket is csak a cigányzene ütemére tudták lehörpinteni. Meghalt a vig éjszakai élet Aradon, ha nincs zene. Ilyen eset még nem történt velünk, mondta széles gesztussal az előadó. Intézkedjék polgármester ur, hogy a kávéháztulajdonosok ezentul is igénybe vegyék a cigányzenét.

— Tessék elhinni, mondta egy alacsony kövér zenész, aki a Városiban kezeli esténként a gordonkát, a cigányzene az egyedüli, ami a kávéházba csábítja a közönséget.

A polgármestert láthatólag megindította a barna legények panasza és az esti kávéház zenekülön életének plasztikus leírása. Megígérte tehát, hogy tőle telhetőleg mindent elkövet, hogy a zenészek ismét visszakérüljenek a kivilágított kávéházakba és esténként hozzájáruljanak a közönség szórakoztatásához.

Ma délután hat órára dr. Angel István polgármester értekezletre hívta össze az aradi kávéháztulajdonosokat és a zenészeket. Dr. Angel polgármester tudomására adta a kávéháztulajdonosoknak a zenészek panaszát és felkérte őket, hogy adják elő a tényállást. A kávéháztulajdonosok előadták, hogy a 70 lei luxusadót, amelyet a pénzügyigazgatóság kivetett a cigányzene után, a jelenlegi maximális árak mellett képtelenek fizetni. A jelenlegi ármaximálást ez év áprilisában rendelte el dr. Robu János főpolgármester és azóta a zsir ára 12 leiről 25-re, a kávé 18-ról 48-ra, a cukor 14-ről 21-re, a tea 30 leiről 100 leire emelkedett. Ezenkívül minden drágább lett, úgy, hogy a kávéházak és a vendéglők ráfizetnek üzemiükre. Ha ehhez

még hozzájárul napi 70 lei cigányzene luxusadó, ami évente 25.550 leit tesz ki, kénytelenek lesznek bezárni üzemeiket. Tudomására adták a polgármesternek, hogy az adótörvény nem ír elő cigányzene luxusadót, hanem a törvény szerint kávéházi koncert után kell luxus adót fizetni. Egy ízben már ez a kérdés fölmerült s akkor kérdést intéztek a pénzügyminiszteriumhoz. Azt a választ kapták, hogy nem kell fizetni a zene luxus adót. Dr. Angel István felkérte a kávéháztulajdonosokat, hogy ma este még engedjék játszani a zenészeket, holnap reggel felmegy a pénzügyigazgatósághoz és lehetőleg tisztázzni fogja a kérdést. A kávéház tulajdonosok ebbe beleegyeztek, amit a zenészek küldöttsége örömmel vett tudomásul.

LEGUJABB.**Pénzügyi ellentét.**

LONDON. Doumer francia és Horna angol pénzügyminiszter tárgyalásai Franciaországra nézve kedvezőtlenül alakultak. Doumer sürgette, hogy az eddigi angol-francia pénzügyi megállapodásokat vegyék revízió alá. Horna azonban kijelentette, hogy erről szó sem lehet. A tanácskozásba bevonták az olasz nagykövetet és belga követet.

Lord Newton Sopronban.

SOPRON. Lord Newton, az angol felsőház tagja, a magyarok barátja tegnap Sopronba érkezett. A vasuti állomáson Gorton tábornok fogadta a lordot, akit a város lakossága meleg inneplésben részesített.

SOPRON. Tegnap éjjel váratlanul megjelent Lajtprodány községben négy osztrák csendőr és ellhurcolt négy magyar polgárt.

Megmaradnak a szankciók.

PÁRIS. A német birodalmi kormány nem fogadta el a szövetségesek ama tervét, amelytől a legfelsőbb tanács a gazdasági szankcióknak szeptember 15-től való megszüntetését függővé tette. A német kormány kijelentette, hogy nem ismerheti el a szövetségesek ellenőrzési jogát Németország kereskedelmi tevékenysége felett. Ebben a vonakodásban Párisban annak a bizonyosságát látják, hogy Németország folytatni akarja a francia áruk bojkottját. Ezért elhatározták, hogy a szankciók megmaradnak, amíg Németország észre nem tér.

Mozognak a kommunisták.

BÉCS. Az osztrákok által kifizetett nyugatmagyarországi terület lakossága saját erejéből tartja fenn a rendet. Sok helyen azonban mégis féktelen kommunista-

agitáció folyik. Eddig a kommunisták háromszor kísérelték meg, hogy Királyhidára bevonuljanak, azonban kísérletük kudarcot vallott. A bécsuhelyi munkások elhatározták, hogy munkászászlóaljokat fegyvereznek fel Nyugatmagyarország megszállására. A Bécsbe menekült magyar kommunisták külön csapattal akarnak hozzájuk csatlakozni.

Tolvaj „nagykereskedő”
(Felmentés után az ügyvédség fogházában.)

Jakobovics András volt Martagyári munkavezetőt az aradi állambiztonsági hivatal már régebben letartóztatta, mert Jakobovics ellen, aki Magyarországból jött, különböző vádak merültek fel. Az aradi állambiztonsági hivatal Jakobovics ügyét a sibiui hadbíróhoz hozta, ahol ügyének tárgyalása előtt egy ügyvédet bízott meg védelmével, akinek oly ígéretet tett, hogy kiszabadulása esetén — tekintve, hogy Aradon háza és üzlete is van, ezer leit fizet. A tárgyalás alkalmával tényleg kimondták Jakobovics szabadlábra helyezését, de a felajánlott összeget nem tudta lefizetni. Az ügyvéd ekkor az aradi államrendőrség által kerestette Aradon az álitólagos nagykereskedőt, azonban egyelőre minden eredmény nélkül. Nemsokára azután az aradi államrendőrségen egy másik feljelentés történt, amely szerint Costea Jánostól egy aradi állítólagos mérnök nagyobb összeget lopott el. A nyomozás során a rendőrség megállapította, hogy a mérnök azonos az illető nagykereskedővel, Jakobovics Andrásal. A rendőrség Jakobovics Andrásról lopás vádjára alapján a királyi ügyvédséghez kísértte.

Posta nélkül.*(Aradmegyei községek panasza.)*

A levélposta forgalom az utóbbi időben kezdett kifogástalanná válni, sőt mondhatnók kifogástalannul működik ma is Aradon az állami posta. Külföldről, így például Budapestről, Bécsből, egy közönséges levél 2—3 nap alatt jut el a címzetthez: Aradon. A megyebeli községek, amelyeknek nem állami postájuk van, már nem élvezhetik a postaforgalom javulását. A chisineui állami postának kellene továbbítania négy aradmegyei község postáját. Ennek a négy községnek Vadas-on (Vadász) van postaügynöksége. Azonban a vadasi postának nincs fuvarosa s így ha Vadas és a még hozzátartozó három község: Zerindul-nuc (Bélzerind), Micska és Simonvifalva postát kap Chisineure, úgy az ott hetekig hever, ha csak nem akad valaki, akinek az útja véletlenül Chisineure vezet és szivességből elviszi a postát a négy községnek. Így jelenleg is 13 napja, tehát csekély két hete, hogy a négy község postáját nem szállították ki. De azért a vadasi postát rendületlenül fenn-

tartják, habár igazán nem mondható ezek után, hogy ott postára szükség lenne. Mert hiszen Vadas postáját ugyanis csak olyanok szállítják ki nagyrítván és sziveségből, akik ezért javadalmazást nem kapnak.

Sport.

Aradi teniszbajnokok győzelme.

A múlt hónap végén a nyugati kerület (Bánát) bajnokságáért Timisoaran lefolyt országos teniszversenyen a négy bajnoki szám közül két számban Arad városé volt a győzelem és pedig a férfi egyes-versenyben dr. Lupp György és a férfi páros versenyben dr. Lupp György és Széll József nyerte meg a bajnokságot, mindkettő az Aradi Korcsolyázó Egylet tagja. A másik két bajnoki számban a második hely volt Aradé és pedig a női egyes versenyben Obetko Mihályné (Aradi Korcsolyázó Egylet) és a vegyes páros versenyben dr. Lupp György és Obetko Mihályné lett második helyezett.

Szeptember első napjaiban Oradeamaren a város bajnokságáért lefolyt országos teniszversenyen ismét Arad bajnokai győztek. A négy bajnoki szám közül két bajnoki számban az első, továbbá a harmadik helyre kerültek az aradi versenyzők és pedig a férfi egyes bajnokságot dr. Lupp György (Aradi Korcsolyázó Egylet), ugyancsak a vegyes páros bajnokságot is dr. Lupp György nyerte egy oradeamarei hölgypartnerrel; a férfi páros versenyben második helyre került dr. Lupp György és Széll József, tiszta véletlenből egy sokkal gyengébb pártól a döntőben vereséget szenvedve, miután az előmérkőzésekben és elődöntőben ennél a párnál: Pirovits (Oradeamare), és Terch (Szatmár) pár) sokkal erősebb ellenfeleket fölényes győzelmekkel kiselejtezték. Ennek a bajnokságnak az elvesztése kizárólag Széll pillanatnyi indisponáltságának és annak a körülménynek tudható be, hogy dr. Lupp előzőleg 3 nap alatt 31 mérkőzést kellett, hogy lejátszon, amikor még a timisoarai verseny fáradalmait sem volt képes kipihenni. Végül a kezdők versenyében Dömötör László (A Athletikai C.) harmadik díjat nyert. A versenyen részt vettek: Oradeamare, Arad, Timisoara, Lugoj, Szatmár, Targu-Mures játékosai. A 4 bajnoki számban összesen 79 nevezés volt. Dr. Lupp tiszteletdíjakban egy gyönyörű bronz szobrot (gróf Széchenyi püspök tiszteletdíja) és egy email-szobrot, ezüst cigaretta tárcát (Nagyvárad város tiszteletdíja); Széll egy írókészetet nyertek.

— **Törekvés—AAC bajnoki labdarúgó mérkőzés** szeptember 18-án, vasárnap délután fél 5 órakor az AAC sporttelepén. Előtte a II. csapatok.

— **Footballbírói tanfolyam Aradon.** A nyugati kerületi szövetség bírói testülete bírói tanfolyamot tart Aradon, a melynek szóbeli vizsgálatát szeptember hó 24-én, szombaton este 8 órador lesz a Dácia-kávéház különtermében, míg a gyakorlati vizsga 25-én, vasárnap fog lefolytani. A tanfolyamra jelentkezni lehet egyesületi ajánló levéllel és 50 lei vizsgadíjjal együtt Pálinkás Lajos úrnál Str. Eminescu.

Ne utazz jegy nélkül!

(Újabb rendszabályok a vonaton.)

A CFR. bucarestii vezérigazgatósa ma rendeletileg közölte az aradi vasútigazgatósággal, hogy a bucarestii központ az utazó közönséget miként akarja az előirt rendszabályokhoz szoktatni. A rendelet közli az aradi üzletvezetőséggel, hogy a vonatokon a jegynélküli utasoknak a viteldij kétszeresét kell lefizetni, ami azonban 60 leinél kevesebb nem lehet. Ha a kalauz nem tudja megállapítani, hogy a jegynélküli utas melyik állomáson szállt fel az illetőnek a vonat által megtett ut kétszeres menetdíját kell lefizetnie. Ha az utas magasabb osztályu kocsiban utazik, mint amilyenre a menetjegy szól, vagy érvényes, a két osztály közötti menetdíj kétszeresét kell lefizetnie, ez a büntetési illeték sem lehet azonban kisebb 60 leinél. Ha nem lehet megállapítani, hogy az illető hol szállt át a magasabb osztályu kocsiba, attól az állomástól kétszeresen kell a különbözetet megfizetni, ahol a jegyet váltotta. Ha azonban az utas előre bejelenti, hogy magasabb osztályu kocsiba, kíván átszállni, így csak a két osztály közötti különbözetet kell megfizetnie. Átszállások alkalmával pedig, ha nincs elegendő idő újabb jegyváltásra, a régi menetjegy felmutatása mellett az utas 10 lei pótilleték lefizetése után a vonaton is új menetjegyet váltathat.

Adókvetés.

(Kik kerülnek sorra?)

Az aradvárosi adóhivatal területére alakított és a jövedelem, vagyon és hadinyereség adó elsőfoku megállapítására illetékes adó felszámolási bizottság a következő adózók adóját fogja tárgyalni.

Szeptember 19-én: Özv. báró Andrányi Károlyné, Chera Juon, dr. Kertész Miksa, Szatmáry Király János, özv. Kiss Mihályné, Kiss András, Codilla Sándor, Koch Sándor, Koch Dániel, Kohányi Róbert, Kolumbán Pál, dr. Korányi Barna, Korosi Jakab, Kovács Soma, Kőmives József, dr. Köpf János, Krausz Mihály, Kremmer Alajos, Kristyóry János, Kruppa Károly. Szeptember 20-án: Kutányi Ferenc, Kutt Gyula, Laczay István, özv. dr. Lakatos Izsóné, Lányi Marcell, Lehoczky György, Lele István, Lenard András, Lengyel Manó, özv. Éles Árminné, dr. Éles Béla, dr. Éles Géza, Lengyel Lajos, Lengyel Béla, Limbeck Viktor, Szeptember 22-én: Löbl Gyula, Lócs Rezső, özv. Löwinger Ignácné, Löwinger Jenny, Lukácsy Lajos, Lustbader Adolf, Matzky Károly, Mayer Miklós, Maar Sándor, Marx János, Máté Mór, Merkler Gyula, Mesner Benő, Mihályi Gyula, Moskovitz Dávid, Moskovitz József, özv. Müller Józsefné, dr. Nagy Sándor, Nacht nébel Ödön, Neumann Hermann, Halmos Dezső.

HIREK.

— **Százötven milliárd adósság.** Budapest. Antantbizottság érkezett Budapestre a külföldi tartozások rendezésére. Hegedüs Loránt magyar pénzügyminiszter a magyar állam tartozásait 150 milliárd koronára becsüli. Ebből 90 milliárd külföldi tartozás. A magánadósságokról nem készült kimutatás.

— **Bejelentési összeírás.** E hó 16-án pénteken jelentkezni tartoznak: I. rendőrkerületben: Str. Nic. Gligorescu, Calea Radnei si Piata Mihai Viteazul (Munkács-u., Radnai-u és Ferenc-tér). II. rendőrkerületben: Str. Jon Calvin János-utca.) III. rendőrkerületben: Str. Pionerilor (Kosár-utca). és Str. Cserép és Marostáj. IV. rendőrkerületben: Str. Puscarilos (Lövész-utca.) Az első kerület rendőrkapitányi hivatal a volt honvédegyesülési laktanyában ma megkezdte működését és holnap, pénteken már ott történnek a bejelentések.

— **A bajor kormányválság.** München. A bajor új miniszterelnök személyének megválasztása nem fog megtörténi 2-3 héten belül, mert össze kell hívni az országgyűlést, folytatni kell a tárgyalásokat a birodalmi kormánnyal és a pártok is el vannak foglalva az adott helyzettel és a koalíció kérdésével.

München. A bajor nemzetgyűlést szeptember 21-re összehívták. Az ülés tárgya az új miniszterelnök megválasztása. Kahr utódjaul újabban Schmelz külügyminiszteri osztályfőnököt emlegetik.

— **A vihar megindított egy vonatot.** Glogovácon a napokban nagy szélvihar dühögött. A szél oly erős volt, hogy a vasúti pályaudvaron egy 50 vagonból álló szerelvényt mozgásba hozott. A hatalmas vihar oly erővel tombolt, hogy a szerelvény több kocsija letutott a sinparról és e közben az egyik vagon összetört. A vasúti pályatesztet a pályafentartási munkások néhány óra alatt rendbe hozták.

— **Magyar és német nyelven.** A MÁV igazgatósága ma taviratilag figyelmeztette az aradi üzletvezetőséget, hogy a Magyarországra menő rakományok és szállományok fuvarleveleit a vasútigazgatóság magyar és német nyelven állítsa ki.

— **Megnyitott a Kulturpalota képtára.** Ma delelőtt a kulturpalota vezetősége a közönség számára hozzáférhetővé tette a kulturpalota képtárát. A legnagyobb csendben újból megnyitották a képtárát, a mely évek óta zárva volt. A képtárban nagyon értékes festmények vannak, amelyek nagyrészt évekel ezelőtt a magyar kormány ajándékozott Arad városának. A képtár ünnepélyes átadása egyelőre elmarad.

— **Szabad vadászni.** A belügyminiszter rendeletet intézett a városhoz, amelyben közli, hogy a dudavad nagyon elszaporodott és ezért közérdek, hogy a vadászat minél intenzívebb mértékben meginduljon. Az utóbbi időben a vadak súlyos károkat okoztak, több emberélet is áldozatul esett. Ezért a miniszterium elrendelte, hogy mindenkinél akadálytalanul fegyvertartási engedélyt kell adni, aki dudadra vadászni akar. A katonaság is azonnal megadja a vadászfegyverre érvényes fegyvertartási engedélyt.

— **Esküvő.** Zachariás Margit és Eisenmagen László f. hó 17-én, szombaton délután fél 6 órakor tartják esküvőjüket a Minoriták templomában. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— **Központosítják az összes városi hivatalokat.** A rendőrség tudvalevőleg teljesen elköltözik a városházáról, ugyancsak a katonai ténparancsnokság is, amely számára már megfelelő elhelyezést találtak. A városháza teljes földszintje felszabadul és a város vezetősége az épületbe beköltözteti az összes külvárosi hivatalokat. Az ACSEV palotából kiköltözik a városi adóhivatal és számvevőség, amely hivatalok újból a városházára kerülnek vissza. A repatriáló hivatal, a lakáshivatal, a közéleti vállalat szintén a városházán nyernek megfelelő elhelyezést.

— **Arad megye Franciaországnak szállít lisztet.** A francia kormány még hónapokkal ezelőtt egyezséget kötött a román kormánnyal, hogy Románia területén mutatkozó lisztfelesleget elsősorban Franciaországnak juttatják. Szó van arról, hogy Arad megyéből is nagyobb mennyiségű lisztet szállítanak Franciaországba, miután a megye buza-termése oly jó, hogy a lakosság ellátása után feltehetően marad jelentős mennyiség felesleg. Valószínű, hogy a külön termésből nemcsak Franciaországnak, hanem a többi szövetséges államnak is fog jutni.

— **Halálozás.** Brandenburg András gyárvezető felesége, szül. Zand Franciska ma reggel 42 éves korában hosszú szenvedés után elhunyt. Temetése 16-án délután 4 órakor lesz a Bul. Regele Ferdinánd (Boros Béni-tér) 20. számú házból. A gyászmisét 17-én délelőtt 10 órakor tartják meg a Minoritá-templomban.

— **A pénzügyigazgatóságról.** Az aradi pénzügyigazgatóságon a mai nap folyamán a munkarendben személyi változások álltak be, amennyiben Schweigert Péter adóügyi tanácsos ezentul kizárólag az illetékek kimutatását kezeli, amelyeket jövő év márciusáig bezárólag kell elkészíteni a pénzügyigazgatóságnak. Schweigert egyelőre még régi reszortját is végzi a blockok és regiszterek felülbélyegzését mindaddig, amíg azt Munteanu Viktor pénzügyi titkár átveszi tőle.

— **Egyházi kinevezések.** Glabfelder Gyula dr. megyés püspök a következőket nevezte ki: Unterreiner József bírói lelkész, Temeskenézre, Bozsóky Mihály facsádi segédlelkész, Simonyifalvára, az aradi katolikus konviktus igazgatójává Werner Péter hittanár és aradi hittanár, Schäffer Ferenc dettai segédlelkész.

Vasárnap este Bucurestibe utazom, utleveleket közismert pontossággal olesón láttamoztatok. „KELET” hírlapiroda.

A berlini tőzsdén.

(Képek a márka brodalmasól.)
BERLIN. Künn a Burgstrassén a gép-
Rocsik sorakoznak. Autó-autó hátán.
Mind a két oldalon a járda mellett. Az
előcsarnokban vannak a ruhatarak. Ka-
lap-kalap, amerre csak az ember tekint.
A ruhatarban „felt ház” van. A toloajtó
— melyen át bejuthatunk — folyton nyi-
lik-csukódik. Sérti a fület a folytonos
ajtócsapkodás. Mintha katonazene ját-
szának valami lármását. Az egész ha-
sonlít egy modern táncra mondjuk a
Jasz-bandre.

Bejutunk a terembe. A szemekink
felmondják a szolgálót. Emberek nyar-
galnak végig a parkellen. Kiabálnak,
ordítanak, tolonganak, lökdösik egy-
mást. A közepén egy kéz emelkedik
ki az ujjai reszketve igyekeznek egy
másik kezét elérni. Ceruzákka) hado-
mászának a blokkok felett. Nevek röpköd-
nek a termen keresztül. Az arcok ellor-
zultak. Hausse-tempo.

Táviratok érkeznek. Jegyzetpapírok
hullanak zizegve a földre. Újabb ember-
tömegek vonulnak fel. Olyan ez, mint
egy lovaskarússal vágatásban. Csoport-
ok képződnek, nagy számok összegek
jutnak a fülünkbe. Egyik alak félreáll. A
ruháját igyekszik rendbehozni, amit az
egyik rohamban a szó szoros értelmé-
ben letéptek a testéről. Fiatal emberek,
öregék, mind vadul, ellenségesen tekin-
tenek egymásra. Nincs senki, aki a
karjait a lábait pihentetné. Mindenki
hadonászik. Csak gyorsan. Egy pillana-
tot sem elvesztené. Ez a hausse-tempó.

A telefonhelyiség szönyege szenved.
Lábak rohannak rajta fel és alá kímé-
letlenül. A fülkék tulsufoltak. Az abla-
kokon keresztül belátszanak a kiabálás-
tól kivörösödött arcok. Az ujjakkal ide-
gesen dobolnak az íróasztalokon, a lá-
baikkal nyugtalanul mozognak. Hausse-
tempo.

No és: hogy néz ki az étterem ma.
Az asztalok mellett összezsúfolva szo-
ronganak. A villával, késsel zörögnek.
Emberek, akik számokkal vannak tele,
pillanatokat használnak csak fel, hogy
éhségüket csillapítsák. A pincéreknek
nincs mit mosolyogniok. De az étterem
tulajdonosának igen. Egyik félbeszakítja
az étkezést. Mások fáradtak, mozdulni
is alig tudnak. De itt is papíron szalvé-
tán tovább futnak a ceruzák, az üzlettel
nincs pihenés. A husétel egészen hideg
lesz. A leves ott marad. Csak gyorsan.
Egy pillanatot sem elvesztené. Hausse-
tempo.

3/3 van. Közeledik a vég. A kiabálók
már kimelegedtek, mindegyiknek fáj a
torka! A kezeik a lábaik fáznak. De
azért még mindig számolnak. Csak sem-
mi veszteség! Megszolgálták a milliót?
Hausse-tempo.

A szerkesztésért
KAROLY JÓZSEF
felel.

KISEBBSZERU
fűrészüzemhez szakavatott
gépész telvétetik.
Cím a kiadóhivatalban.

NYILTÉR.

Brandenburg András gyárvezető a
maga, illetve gyermeke András ugy
az alólítottak, valamint számos rokon
és ismerős nevében is mélyen meg-
tört szívvel szomorúan jelentik a fe-
lelőhetetlen jó hitves, hőn szeretett
édesanya, gyermek, meny, testvér,
sógornő, nagynéni, rokon és jóbarát

Brandenburg Andrásné

szül. Zand Franciska

f. évi szeptember hó 15-én reggel 8
órákor, életének 42-ik s boldog há-
zasságának 24-ik évében, hosszas
szenvedés és a halotti szentségek át-
tatos felvétele után a Mindenható
rendelkezéséhez képest történt gyá-
szos elhunytát.

Az Istenben boldogult földi ma-
radványai f. hó 16-án délután 4 óra-
kor fognak a Bulevardul Regele Fer-
dinand (Boros Béni-tér) 20. számú
gyászházból a rom. kath. anyaszent-
egyház szertartásai szerint a helybeli
felső temetőben örök nyugalomra he-
lyeztetni.

Az engesztelő gyászmise áldozat
az elhunytak lelki üdvéért f. hó
17-én, délelőtt 10 órákor fog a hely-
beli főtsz. Minorita-atyák szentegy-
házában az egék Urának bemutat-
tatni. 10538

Áldás és béke poraira!

Arad, 1921. szeptember hó 15-én.
Ozv. Csécs Ferenczné, szül. Kresz-
czankó Mária édesanyja. Ozv. Bran-
denburg Józsefné, szül. Zubriczky
Mária anyosa. Zand Mária, férj. Csécs
Jánosné, Kreszczankó János testvérei,
Csécs János, Kreszczankó Jánosné,
Brandenburg Jánosné és neje szül.
Csécs Mária, Brandenburg Jakab és ne-
je, Ozv. Brandenburg Józsefné, szül.
Znack Franciska sógorai és sógornői.
Csécs Margit, Csécs Jani, Csécs Rudi,
Csécs Karcsi, Csécs Feri, Brandenburg
Amália, Brandenburg Erzszi, Branden-
burg Gizi, Brandenburg Mariska,
Brandenburg Eleonora, Brandenburg
Rezső, Brandenburg Margit, Branden-
burg Józsi, unokahugai és öccsei.

Varga Imre utódai, „Szent Margit”
első temetkezési intézete. Arad, Bu-
levardul Regina Maria (Andrássy-tér) 13.

Apró hirdetések.

Alkalmazás.

ROMÁNUL beszélő urileány pénztárhoz,
vagy irodába azonnalra állást keres.
Cím: Wallinger hirdetőjében. 11127

HÁZIKISASSZONYNAK ajánlkozik házi
teendők végzésében segédkező románul
németül, magyarul beszélő intelligens
leány. Cím: Wallinger hirdetőjében.
11127

KILENC évi gyakorlattal bíró fűszer-
és csemege kereskedő segéd azonnali
belépésre állást kers. Cím a kiadóhiva-
tálban. 3622

HÁZVEZETŐNŐNEK ajánlkozik intelli-
gens nő feltétlen uriemberhez, vidékre
is megy. Cím: Wallinger hirdetőjében.
11127

AZONNALI BELEPÉSRE keresünk per-
fect gép- és gyorsíró kisasszonyt, vagy
fiatal embert. Ajánlatokat fizelési igény
és eddigi működés megjelölésével
csakis perfect gyorsíróktól kérünk. Ro-
mánul tudók előnyben részesülnek. Arad
megyei Mezőgazdasági Ipar R.-T. Kis-
jenő. 3591

SZAKÁCSNÓ jó bizonyítvánnyal azon-
nal felvétetik. Cím a kiadóban. 5000

FREULEIN wird gesucht zu ein 2. und
5 Jährigen Kinde nach Marosújvár,
Auftragen Luslig Mór, Piata Catedrală
(Tökölly-tér) Frick-ház Arad. 3610

BEJARÓNÓ megbízható azonnal felvé-
tetik. Mandi-papírüzlet Bul. Reg. Ferd-
nand (Boros Béni-tér) 15. 3607

Lakás.

BUTOROZOTT, szobát keres belváros-
ban gyógyszerész gyakornok. Címeket
Kelet hírlapirodába kér. 11082

Vétel és eladás.

ŐSZI IDÉNYRE szövetek, flanelék ol-
csón szerezhetők be STRASSER divat-
áruházában (Lutheránus templommal
szemben.) 3501

EGY ÉS FÉL Hektos belül horganyozott
üst eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3621

UJ kézhímzésű finom fehérneműek, an-
tik ékszer, nyugágy szekrény, asztal,
konyha állvány, tyukkefrecék, ládák,
hordók csapsal, zsírosbödönök eladók
Strada Consistorului. (Batthyány-u.) 3.
3619

ZONGORA, fekete, rövid, elsőrendű
gyártmány, olcsón eladó. Megtekin-
hető Bodnár írógépvállalatnál főpostá-
val szemben. 3623

BUTOR, Ebédlo és hálószobák olcsó ár-
ban kaphatók Wiegand butorraktár.
Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca.) 4836

VEHET, eladhat cserélhet modern és
régí műtárgyakat, képeket, szobrokat,
szőnyegeket, porcellánokat, antik buto-
rokat a Szépművészeti Szalonban, Str.
Eminescu (Deák Ferenc-utca) 79. Ortu-
tay-palota. Bekapcsolt telefon 333. szám.
11031

Ingatlan.

SAROKHÁZ főforgalmú kereszttel
olcsón eladó. Bővebbet: Wallinger-iro-
dában. 1127

Üzletek.

JÖMENETELÜ fűszerkereskedés ital-
mérési joggal, előjelháts két szobás
lakással eladó. Cím Wallinger-irodában.
11127

Ellátás.

TELJES ELLÁTÁSRA felvétetik két
fiatalember. Cím: Wallinger hirdető-
jében. 11127

Különféle.

ASSZONYOK, leányok részére illendő
varró- és szabászi tanfolyam ahol sa-
ját részükre varrhatnak. Str. Eminescu
(Deák Ferenc-utca) 40a) udvari feljára
II. emelet. 10508

UTLEVELÉT 50 leiert vizumoztatom.
Bővebbet sziveségből Korányi cipő-
üzlet Bohus-palota. 10508

APRÓHIRDETESEKET az Aradi Köz-
löny részére felvesz Wallinger István
hirdetésfelvételi irodája Str. S. Brancu-
vici (Lázár Vilmos-utca). „Kelet” hírlap-
elárústitó és hirdetés felvevő iroda Str.
Alexandri (Salacz-utca) 1. Klein I. hir-
detési és hírlap irodája Strada Roma-
nului (Zrinyi-utca) Haasz ügynöksége,
Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 2.
és Mandi, Bulevardul Regele Ferdinand
I. (Boros Béni-tér) 15. szám alatti papír-
üzlet.

17658—1921.

HIRDETME NY.

Ezennel közhírré tesszük hogy a 1921
nappal leibe léptetett állatforgalmi il-
letékre vonatkozó szabályrendelet értel-
mében a város területén eladás vásár-
lás, ajándékozás, vagy csere útján gaz-
dát cserélt mindennemű marhájével kö-
teles vágó, szuró, kereskedelmi, gaz-

dasági és tenyésztő állat után 2% állatfor-
galmi illeték fizetendő a vételár, illetve
naplú ár után.

Az illetéket azon állattulajdonos tar-
tozik befizetni, akinek tulajdonába az
állat áment, csere esetén a csere tár-
gyát képező minden állat után fizetendő
állatforgalmi illeték. Sorozatos tulajdon-
jog átruházás esetén pedig az illeték
amennyiszor fizetendő, ahányszor az állat
gazdát cserélt.

A város területén gazdát cserélt álla-
tok ugy a vevő, mint az eladó által az
illeték kiszabása végett a kerületi eköl-
járásnál 24 óra alatti bejelentendő.

A szabályrendelet határozmányába
ülkőző minden oly cselekmény, vagy
mulasztás mely a város házipénztárát
megrövidíti, vagy azt a megrövidítés
veszélyének teszi ki, 50-től 50.000 leig
terjedő pénzbírsággal büntelendő és
ezenfelül az illető fél a megrövidített
vagy a megrövidítés veszélyének kitétt
illeték 5—20 szoros összegének megfizet-
ésére is kötelezendő.

Arad t. h. j. f. város tanácsának 1921.
évi szeptember hó 14-én tartott üléséből.

Dr. Angel, s. k.
polgármester.

333—1921. g. sz.

ÁRLEJTÉSI HIRDETME NY.

Arad t. h. j. f. város gazdasági szé-
ke a külhatárban lévő törvényhatósági
utak kavicsolásához szükséges zuzott
kő és zuzalék szállítása iránt folyó évi
szeptember hó 17-én délelőtt 11 órákor a
tanácsterem kistermében árlejtést tart.

Bánápenzül az I-ső kereseti összeg
fog visszatartatni.

Az árlejtésen részt lehet venni szó-
beli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szó-
beli árlejtés megkezdése előtt nyujtan-
dók be s csak akkor vétetnek figyelem-
be, ha azokhoz a bánápenz is mellé-
kelve van s ha az ajánlatot tevő kijel-
enti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri
és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági
tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg
is megtekinthetők. (Gazdasági hivatal
104. sz. ajtó.)

Arad t. h. j. f. város gazdasági szé-
kének 1921. évi szeptember hó 10-én
tartott üléséből.

Gazdasági szék.

334—1921. g. sz.

ÁRLEJTÉSI HIRDETME NY.

Arad t. h. j. f. város gazdasági széke
a belvárosi és külvárosi utak kavicso-
lása iránt folyó évi szeptember hó 17-én
delelőtt 11 órákor a tanácsterem kis-
termében (a városháza emeletén) ár-
lejtést tart.

Bánápenz helyett a vállalkozó I-ső
kereseti összege fog visszatartatni a
végleges elszámolás megejtéséig.

Az árlejtésen részt lehet venni szó-
beli ajánlatokkal.

Az árlejtési feltételek a gazdasági
tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg
is megtekinthetők.

Arad t. h. j. f. város gazdasági szé-
kének 1921. évi szeptember hó 10-én
tartott üléséből.

Gazdasági szék.

Kölcsönöket,
a lehető legolcsóbban azonnal folyósítok.

Házaknak

eladását és vételét elő-
nyösen közvetitem: 2948

Herzog Sándor

bankbizományi irodája Weitzer J.-u. 15.

Ujabb szállítmány :: **WOLFNER-TALPAK és Century sevrók érkeztek Steiner Testvérek** borkereskedésében Cafa
Banatului (Asztalos Sándor-utca) 2. szám. 3618